

Norsk RegnskapsStandard 18

Finansielle eiendeler og forpliktelser

(Oktober 2009. Endelig desember 2011, justert desember 2018)

Innledning

- 1 Formålet med denne standarden er å gi en beskrivelse og regulering av regnskapsmessig behandling av finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser på enkelte områder, basert på de krav som følger av regnskapsloven og god regnskapsskikk. Formålet er videre å gi kriterier og retningslinjer for regnskapsføring av sikringsrelasjoner.
- 2 Regnskapslovens generelle og spesielle vurderingsregler i lovens kapittel 5 omhandler finansielle instrumenter. Sikring er regulert som grunnleggende regnskapsprinsipp i regnskapsloven § 4–1 (1) nr. 5. Krav om tilleggsopplysninger er regulert i regnskapsloven kapittel 7.

Virkeområde

- 3 Standarden omhandler regnskapsføring av finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser (finansielle instrumenter). I tillegg omhandler den regnskapsmessig behandling av sikringsformene kontantstrømsikring og verdisikring. Standarden gjelder både i selskapsregnskap og konsernregnskap.

Standarden omhandler også varederivater som ikke er finansielle eiendeler eller forpliktelser når varederivatene benyttes som sikringsinstrument.

- 4 I denne standarden er en finansiell eiendel en kontrakt som er en finansiell forpliktelse eller egenkapital for en annen part, og en finansiell forpliktelse er en kontrakt som er en finansiell eiendel for en annen part.

Eksempler på finansielle eiendeler og forpliktelser er

- kontanter og bankinnskudd,
- utlån, innlån, kundefordringer og leverandørgjeld,
- sertifikater, obligasjoner og lignende fordrings- eller gjeldsinstrumenter,
- aksjer, grunnfondsbevis og andeler og
- derivater med finansielt oppgjør

Eksempler på derivater med finansielt oppgjør er

- opsjoner,
- tegningsretter,
- warrants,
- futurekontrakter,
- terminkontrakter,

- rente- og valutaswaper,
 - varederivater som har avtalt oppgjør i kontanter eller i andre finansielle instrumenter og
 - tilsvarende kontrakter som har avtalt oppgjør i kontanter eller i andre finansielle instrumenter.
- 5 Denne standarden omfatter ikke finansielle instrumenter som eksplisitt dekkes av andre standarder. Dette gjelder for eksempel aksjer og andeler i datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter. Standarden omhandler ikke sikring av nettoinvestering i utenlandske enheter.

Regnskapslovens grunnleggende prinsipper og generelle og spesielle vurderingsregler

- 6 Regnskapsloven § 4–1 (1) nr. 1 fastsetter at førstegangsinnregning skal skje til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet (transaksjonsprinsippet).
- 7 Anskaffelseskost for finansielle eiendeler er verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet med tillegg for direkte henførbare transaksjonsutgifter. Tilsvarende gjelder for finansielle forpliktelser, da med fradrag for direkte henførbare transaksjonsutgifter.
- 8 Finansielle eiendeler som er anleggsmidler, skal i etterfølgende perioder vurderes til anskaffelseskost, jf. regnskapsloven § 5–3. Finansielle anleggsmidler skal nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående, jf. regnskapsloven § 5–3 (3). Nedskrivning resultatføres. Nedskrivningen skal reverseres i den utstrekning grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede.
- 9 Finansielle eiendeler som er omløpsmidler, skal vurderes etter laveste verdis prinsipp, jf. regnskapsloven § 5–2. Markedsbaserte finansielle omløpsmidler skal vurderes til virkelig verdi når det kreves av regnskapsloven § 5–8.

Anvendelse av vurderingsreglene på eiendeler

- 10 Når det følger av regnskapsloven, skal § 5-8 anvendes i stedet for vurderingsreglene beskrevet i paragraf 11 til 16.
- 11 Børsnoterte aksjer skal regnskapsføres til balansedagens kurs dersom denne er lavere enn kostpris. Dette gjelder uavhengig av om aksjene er klassifisert som omløpsmidler eller anleggsmidler.
- 12 Derivater med finansielt oppgjør er omfattet av vurderingsreglene i regnskapsloven kapittel 5 eller sikringsbestemmelsene i denne standard. Valutaderivater er pengeposter og skal regnskapsføres til virkelig verdi. Verdiendringer føres over resultatet.
- 13 Fordringer, utlån, obligasjoner og lignende fordringsinstrumenter skal måles etter vurderingsreglene i regnskapsloven kapittel 5. Vurdering til amortisert kost og periodisering etter effektiv rente er en målemetode som omfattes av de generelle vurderingsreglene, i likhet med lineær periodisering. Valg av periodiseringsmetode innenfor de generelle vurderingsreglene må gjennomføres konsistent. Nedskrivningsplikt etter regnskapsloven §§ 5-2 og 5-3 gjelder også ved bruk av amortisert kost og lineær periodisering.

- 14 Med amortisert kost for en finansiell eiendel forstås anskaffelseskost minus betalinger mellom partene (eksempelvis avdrag, renter og gebyrer), pluss effektive renter. Eventuell nedskrivning reduserer amortisert kost.
- 15 Med effektiv rente eller internrente forstås den renten som diskonterer estimerte fremtidige kontantstrømmer til netto balanseført verdi av den finansielle eiendelen. I beregningen av effektiv rente inkluderer et foretak alle forventede fremtidige kontantstrømmer mellom foretaket og kontraktspartneren fastsatt i avtalen. Effektiv rente fastsettes ved første gangs balanseføring og endres deretter kun for fordringer med flytende rente. Effektiv rente for eiendeler som er nedskrevet, er den rente som ble lagt til grunn i beregningen av virkelig verdi på nedskrivningstidspunktet.
- 16 Ombyttbare finansielle eiendeler tilordnes gjennomsnittlig anskaffelseskost. Med ombyttbare finansielle eiendeler forstås finansielle eiendeler med identiske økonomiske karakteristika. Dette er eksempelvis aksjer i samme aksjeklasse i et foretak

Anvendelse av vurderingsreglene på forpliktelser

- 17 Finansielle forpliktelser regnskapsføres tilsvarende som finansielle eiendeler. For finansielle forpliktelser stiller regnskapsloven § 5–13 ikke krav til resultatføring av urealiserte tap som følger av endringer i rentenivået.

Fraregning

- 18 Finansielle instrumenter føres ut av balansen når de bortfaller eller når det foreligger en transaksjon eller annet forhold hvormed det vesentligste av risiko er overført til en annen part. Tilbakekjøp av egen utstedt gjeld behandles regnskapsmessig som en innfrielse av gjelden og eventuell gevinst eller tap resultatføres på tilbakekjøpstidspunktet. Tilbakekjøpte egne egenkapitalinstrumenter skal ikke regnskapsføres som en finansiell eiendel men som reduksjon av egenkapitalen.

Sikring

- 19 Ved sikring heter det i regnskapsloven § 4–1 (1) nr. 5 at gevinst og tap skal resultatføres i samme periode. Dette innebærer at gevinster og tap fra sikringsinstrumentet sammenstilles med gevinster og tap fra sikringsobjektet.
- 20 Regnskapsmessig sikring skal gjennomføres etter denne standardens regler for kontantstrøm- eller verdisikring, som fremstilt i vedlegg A. Dersom kravene til sikring i vedlegg A ikke er oppfylt, vil vurderingsreglene i regnskapsloven kapittel 5 gjelde.

Forutsatt at alle vilkår i IFRS 9 er oppfylt, kan sikringsrelasjoner regnskapsføres i samsvar med sikringsreglene i IFRS 9. Valgmulighetene i IFRS 9 vedrørende regnskapsføring av sikring gjelder da tilsvarende.

Valg av metode for regnskapsføring av sikring etter denne paragraf og paragraf A11 i vedlegg A er et prinsippvalg som skal anvendes konsistent.

Noteopplysninger

- 21 Generelle krav til noteopplysninger fremgår av regnskapsloven kapittel 7. Av særlig viktighet for finansielle instrumenter er §§ 7-2, 7-5, 7-17, 7-18, 7-19, 7-20, 7-21, 7-22, 7-27, 7-28 og 7-32.
- 22 Når finansielle eiendeler og forpliktelser er balanseført til virkelig verdi, herunder eiendeler som er nedskrevet til virkelig verdi, skal det opplyses hvordan virkelig verdi er fastsatt.
- 23 Hvis et foretak ikke har nedskrevet en finansiell eiendel til virkelig verdi fordi verdifallet forventes å være forbigående, jf regnskapslovens § 5-3, skal foretaket begrunne hvorfor verdifallet anses forbigående.
- 24 Ved sikring krever regnskapsloven § 7-2 (regnskapsprinsipper) at det skal gis opplysninger om og begrunnelse for sikringsvurderingen. Ved regnskapsmessig sikring skal foretaket i note minst gi informasjon om:
- a) hvilken eller hvilke type(r) sikring(er) foretaket benytter,
 - b) hvordan regnskapsmessig sikring er reflektert, jf paragraf A11 og paragraf 20,
 - c) hvilke finansielle instrumenter eller varederivater som inngår i sikringsrelasjonene og instrumentenes balanseførte verdier,
 - d) hvordan periodens resultat er påvirket av regnskapsmessig sikring og hvilke resultatlinjer som er påvirket,
 - e) beløp som er ført mot egenkapitalen i perioden og akkumulert beløp som ikke er reversert fra egenkapitalen,
 - f) varigheten av foretakets sikringer,
 - g) hvordan virkelig verdi er fastsatt for sikringsinstrumenter og sikringsobjekter som er balanseført til virkelig verdi,
 - h) dersom sikring reflekteres i samsvar med paragraf A15, skal det opplyses om periodens og akkumulerte gevinster og tap som ikke er resultatført, og
 - i) for sikringsrelasjoner som er ført som sikring i samsvar med IFRS 9 etter paragraf 20, 2. ledd i denne standarden, må det i tillegg gis noteopplysninger om sikring som kreves av IFRS 7.

Ikrafttredelse og overgangsregler

- 25 Denne regnskapsstandarden gjelder for regnskapsår som starter 1. januar 2010 eller senere. Tidligere anvendelse er tillatt. Standarden er omgjort fra foreløpig til endelig standard i november 2011 med virkning for regnskapsår som påbegynnes 1. januar 2012 eller senere.
- 26 Standarden skal anvendes med tilbakevirkende kraft ved omarbeidelse av sammenligningstall.

Ved bruk av regnskapsmessig sikring skal betingelsene for bruk av regnskapsmessig sikring senest være oppfylt første dag i det regnskapsåret hvor regnskapsstandarden første gang anvendes. Sammenligningstall kan omarbeides selv om dokumentasjonskrav etter denne standarden ikke var oppfylt gitt at foretaket benyttet regnskapsmessig sikring i tidligere regnskaper.

Vedlegg A - sikring

Dette vedlegget er en integrert del av NRS 18 Finansielle eiendeler og forpliktelser.

- A1 Med kontantstrømsikring forstås i denne standarden en sikringsrelasjon mellom et sikringsinstrument og et sikringsobjekt, der virkningen av endringer i kontantstrømmen fra sikringsinstrumentet effektivt reduserer virkningen av endringer i kontantstrømmen fra sikringsobjektet.

Med verdisikring forstås i denne standarden en sikringsrelasjon mellom et sikringsinstrument og et sikringsobjekt der virkningen av endringer i verdien av sikringsinstrumentet effektivt reduserer virkningen av endringer i verdien av sikringsobjektet.

En kontantstrømsikring er en sikring mot variabiliteten i foretakets kontantstrømmer som skyldes en særlig risiko og som kan påvirke foretakets resultat. En vanlig form for kontantstrømsikring er valutaterminkontrakter/ valutalån som sikrer fremtidige valutainntekter eller -kostnader. Bruk av renteswap (motta flytende rente/betale fast rente, eventuelt motsatt for fordring) er også vanlige kontantstrømsikringer for å sikre flytende rentegjeld.

En verdisikring er en sikring mot endringer i den virkelige verdien av en eiendel eller forpliktelse eller en bindende avtale, som skyldes en særlig risiko og som kan påvirke foretakets resultat. En vanlig form for verdisikring er bruk av renteinstrumenter som sikrer fastrente pengeposter (motta fast rente/betale flytende rente, eventuelt motsatt for en fordring).

- A2 Regnskapsmessig sikring forutsetter at det ligger en økonomisk sikring til grunn. Det betyr at det skal foreligge en intuitiv og rimelig økonomisk begrunnelse for sikringen. Dersom den økonomiske sikringen avsluttes, må også den regnskapsmessige sikringen avsluttes.

Sikringsdokumentasjon

- A3 Før en regnskapsmessig sikring begynner, og så lenge den vedvarer, skal det foreligge sikringsdokumentasjon.
- A4 For hver enkelt sikringsrelasjon må det dokumenteres hvilken type risiko som skal sikres, hvorvidt det er en kontantstrømsikring eller en verdisikring, hvilket sikringsobjekt som skal sikres, hvilket sikringsinstrument som skal anvendes og formålet med sikringen.

Sikringsobjekt

- A5 Et sikringsobjekt er en eiendel, en forpliktelse, en bindende avtale eller en rimelig sikker¹ transaksjon som utsetter foretaket for resultatrisiko fra endringer i virkelig verdi eller fremtidige kontantstrømmer. Et sikringsobjekt kan være en andel av en eiendel, en forpliktelse, en bindende avtale eller en rimelig sikker transaksjon eller en gruppe av slike dersom disse er ensartet med hensyn på den sikrede risikoen. Eksempelvis kan man sikre de 3 første år av et 5 års lån, og man kan sikre renterisiko ved å bare sikre eksponering mot endringer i NIBOR. Et sikringsobjekt kan sikres i separate sikringsrelasjoner for én eller flere ulike risikokomponenter. Dersom fremtidige transaksjoner skal kunne anses som sikringsobjekter, kreves det en rimelig sikkerhet for at transaksjonen vil inntreffe, for å kvalifisere for regnskapsmessig sikring.

¹ Rimelig sikkert er i NRS 13 beskrevet som sannsynlighetsintervallet under ”så godt som sikkert” for sannsynligheter over 90 %.

Sikringsinstrument

A6 Et sikringsinstrument skal effektivt redusere virkningen av den sikrede risikoen i sikringsobjektet.

A7 Et sikringsinstrument må etter denne standarden være et finansielt instrument (men ikke nødvendigvis et derivat) eller et varederivat (omtalt i paragraf 3, andre avsnitt).

Et sikringsinstrument kan være et helt finansielt instrument, en andel av et finansielt instrument eller sammensatt av flere finansielle instrumenter. En andel av et finansielt instrument kan for eksempel være 50 prosent av det nominelle beløpet i en renteswap, men ikke 5 år av en renteswap med 10 år gjenværende løpetid. Dertil kan egenverdi i en opsjonskontrakt og spotverdien i en terminkontrakt utpekes som sikringsinstrument. Netto utstedte opsjoner kan ikke utpekes som sikringsinstrumenter.

De begrensinger og muligheter som er gitt for bruk av finansielle instrumenter som sikringsinstrumenter gjelder tilsvarende for bruk av varederivater omtalt i paragraf 3, andre avsnitt. Egenverdien i et varederivat som er en opsjonskontrakt og spotverdien i et varederivat kan dog kun utpekes som sikringsinstrument der varen for praktiske og økonomiske formål kan lagres. Varederivater kan kun brukes som sikringsinstrument for sikring av ikke-finansiell risiko.

A8 Det skal være et nært sammenfall mellom forfallstidspunktene i sikringsinstrumentet og sikringsobjektet. Det er nødvendig for at sikringsinstrumentet effektivt skal kunne redusere virkningen av den sikrede risikoen i sikringsobjektet. Ved vurderingen av sikringsinstrumentets løpetid skal det tas hensyn til en eventuell dokumentert rulleringsstrategi for sikringsinstrumentet.

Sikringseffektivitet

A9 Effektiviteten i en sikringsrelasjon bestemmes av i hvilken grad endringer i kontantstrømmen fra eller endringer i den virkelige verdien av den sikrede risikoen motsvares av endringer i kontantstrømmen fra eller endringer i den virkelige verdien av sikringsinstrumentet.

A10 Foretaket skal vurdere sikringsrelasjonens effektivitet. Det stilles ikke krav om kvantitativ måling av sikringseffektiviteten verken ved sikringens inngåelse eller i sikringens levetid. Forut for inngåelsen av sikringen må det imidlertid gjøres en kvalitativ vurdering av hvorvidt sikringsinstrumentet vil gi en effektiv risikoreduksjon. Vurderingen må følges opp på balansedager gjennom hele sikringsperioden.

Regnskapsføring under sikring

A11 Regnskapsmessig sikring skal reflekteres i regnskapet enten i samsvar med A12-A14 eller i samsvar med paragraf A15. Oppsummert innebærer dette at foretaket kan velge mellom følgende alternativer:

	Alternativ 1	Alternativ 2a	Alternativ 2b
Kontanstrømsikring			
- Sikringsinstrument	Balanseføres til virkelig verdi	Verdiendring regnskapsføres ikke	Verdiendring regnskapsføres ikke
- Sikringsobjekt	Regnskapsføres ikke	Regnskapsføres ikke	Regnskapsføres ikke
Verdisikring			
- Sikringsinstrument	Balanseføres til virkelig verdi	Balanseføres til virkelig verdi	Verdiendring regnskapsføres ikke
- Sikringsobjekt	Balanseført verdi justeres for endring i virkelig verdi av sikret risiko i sikringsperioden	Balanseført verdi justeres for endring i virkelig verdi av sikret risiko i sikringsperioden	Balanseføres til den verdi som reflekterer effekten av sikringen

Regnskapsføring under sikring – alternativ 1

A12 I en kontantstrømsikring skal sikringsinstrumentet vurderes til virkelig verdi i balansen, og både realiserte og urealiserte gevinster eller tap skal regnskapsføres midlertidig i egenkapitalen og resultatføres når det underliggende sikringsobjektet påvirker resultatregnskapet.

A13 Dersom valutalån brukes som sikringsinstrument, skal dette omregnes til dagskurs, og en andel som tilsvarer verdiendringen fra den fremtidige transaksjonen, skal føres i egenkapitalen ved kontantstrømsikring.

A14 Ved verdisikring skal sikringsinstrumentet vurderes til virkelig verdi, og verdiendring knyttet til sikret risiko justerer balanseført verdi av sikringsobjektet. Verdiendringene skal resultatføres løpende.

Regnskapsføring under sikring – alternativ 2

A15 Kontantstrømsikring skal reflekteres ved at realiserte og urealiserte gevinster og tap på sikringsinstrumentet ikke resultatføres før det underliggende sikringsobjektet påvirker resultatregnskapet. Verdiendringer på sikringsinstrumentet skal før dette tidspunktet ikke regnskapsføres midlertidig i egenkapitalen.

Verdisikring skal reflekteres ved regnskapsføring i samsvar med paragraf A14, eller ved at verdiendring på sikringsinstrument ikke regnskapsføres før sikringsinstrumentet realiseres og at sikringsobjektet balanseføres til den verdi som reflekterer effekten av sikringen.

Regnskapsføring ved opphør av sikring

A16 Når forutsetningene for sikringen bortfaller, videreføres ikke den regnskapsmessige sikringen i regnskapet. Det skjer når sikringsinstrumentet forfaller, selges, utløper eller opphører på annen måte, eller når sikringsinstrumentet ikke lenger effektivt reduserer risikoen knyttet til sikringsobjektet, eller sikringsobjektet avhendes, bortfaller eller ikke lenger er en rimelig sikker transaksjon. Sikringsinstrumentet og sikringsobjektet skal deretter regnskapsføres etter vurderingsreglene i regnskapsloven kapittel 5. For sikringsobjekt og sikringsinstrument som er balanseført på det tidspunkt forutsetningene for sikring bortfaller, vil balanseført verdi på dette tidspunktet være ny anskaffelseskost.

Når regnskapsmessig sikring ikke kan videreføres og verdiendringer er ført midlertidig mot egenkapitalen etter paragraf A12 eller A13 eller utsatt i samsvar med paragraf A15, skal verdiendringene resultatføres. Periodiseringen avhenger av årsaken til at den regnskapsmessige

sikringen ikke kan videreføres. I de tilfeller der et balanseført sikringsobjekt er bortfalt, avhendet eller når det konstateres at det ikke lenger er sannsynlig at en sikret transaksjon vil inntreffe, skal resultatføring skje i samme periode som forannevnte forhold konstateres dersom verdiendring var ført midlertidig mot egenkapitalen etter paragraf A12 eller A13, og i henhold til regnskapslovens generelle og spesielle vurderingsregler dersom resultatføring av verdiendring var utsatt i samsvar med paragraf A15. I alle andre tilfeller resultatføres verdiendringene når det opprinnelige underliggende sikringsobjektet påvirker resultatregnskapet.

- A17 Ved sikring av en forventet transaksjon som senere blir balanseført som ikke-finansiell eiendel eller en ikke-finansiell forpliktelse, kan foretaket resultatføre gevinster eller tap som er regnskapsført midlertidig i egenkapitalen etter paragraf A12, i takt med at den ikke-finansielle eiendelen eller ikke-finansielle forpliktelsen blir avskrevet eller på annen måte resultatført. Alternativt kan foretaket velge å reklassifisere gevinster eller tap som er regnskapsført direkte i egenkapitalen, og inkludere disse i den balanseførte verdien av eiendelen eller forpliktelsen (basisjustering). Ved regnskapsføring etter paragraf A15 må realiserte gevinster og tap føres som basisjustering.

Presentasjon i resultatregnskapet

- A18 Resultatvirkningen av sikringsinstrumentet presenteres normalt sammen med den sikrede risikoen fra sikringsobjektet. Dette gjelder ikke når resultatføringen skjer som følge av at sikringsobjektet er bortfalt eller avhendet, eller når det konstateres at det ikke lenger er sannsynlig at en sikret transaksjon vil inntreffe.

Eksempel: Amortisert kost

Et foretak tar opp et lån på følgende betingelser:

- Hovedstol MNOK 100
- Avtalt løpetid 5 år, med MNOK 20 i årlige avdrag som betales mot slutten av hvert år
- Nominell rente 3 %, betales etterskuddsvis
- Opptakskostnader på opptakstidspunktet MNOK 2
- Løpende årlige administrasjonsomkostninger MNOK 1, betales samtidig med avdrag og renter
- Lånet forventes å løpe i tre år før det refinansieres

	<i>Tidspunkt</i>	<i>0</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
	Hovedstol	100,0			
	Opptakskostnader	-2,0			
	Adm.kostnader		-1,0	-1,0	-1,0
	Renteutbetalinger		-3,0	-2,4	-1,8
	Avdrag		-20,0	-20,0	-60,0
A	Konstantstrøm	98,0	-24,0	-23,4	-62,8

Utvikling i lånesaldo

IB	100,0	80,0	60,0
Periodens bevegelse	-20,0	-20,0	-60,0
UB	80,0	60,0	0,0

Nominell rente	3,00 %
Forventet effektiv rentesats	5,15 %

Amortiseringskalkyle

B	Forventet effektiv rentekostnad	(5,0)	(4,1)	(3,1)
	IB Forventet amortisert kost	98,0	79,0	59,7
=A-B	Forventet amortisering	(19,0)	(19,3)	(59,7)
	UB Forventet amortisert kost	98,0	79,0	59,7
				0,0

Foretaket må beregne forventet netto kontantstrøm i lånet (A). Det må tas hensyn til refinansiering. Basert på netto kontantstrøm beregnes den renten som diskonterer lånet til nåverdi lik null (effektiv rente eller internrente). Effektiv rente, ikke nominell rente, er grunnlaget for beregningen av rentekostnad til resultatregnskapet (B). Justeringen av amortisert kost i balansen vil være netto kontantstrøm justert for beregnet effektiv rentekostnad (A-B).

Praktisk regnskapsføring:

Tidspunkt 0

Bank Dr 98,0

Langsiktig gjeld Cr 98,0

Tidspunkt 1

Bank Cr 24,0

Rentekostnad Dr 5,0

Langsiktig gjeld Dr 19,0

Tidspunkt 2

Bank Cr 23,4

Rentekostnad Dr 4,1

Langsiktig gjeld Dr 19,3

Tidspunkt 3

Bank Cr 62,8

Rentekostnad Dr 3,1

Langsiktig gjeld Dr 59,7

Eksempel: Kontantstrømsikring

Et foretak har en svært sannsynlig innbetaling i USD. Innbetalingen resultatføres når den mottas, noe som skal skje om 60 dager. Foretaket frykter at dollarkursen vil falle og ønsker å sikre sin eksponering for dette med en valutaterminkontrakt.

- Sikringskategorien er kontantstrømsikring
- Sikringsobjektet er et svært sannsynlig salg
- Risikoen er en valutarisiko
- Sikringsinstrumentet er en valutatermin

Eksemplet bygger på følgende forutsetninger:

Tidspunkt 0:

Forventet innbetaling: USD 100

Spotkurs NOK/USD: 7

Terminkontrakt hovedstol: Salg USD 100

Terminkurs NOK/USD: 7

Verdi termin: NOK 0

Eksemplet ser vekk fra skatt

Tidspunkt +30 dager:

Spotkurs NOK/USD: 6.95

Verdiendring termin: + NOK 5

Tidspunkt +60 dager:

Spotkurs NOK/USD: 6.90

Innbetaling gjennomføres

Verdiendring termin: + NOK 5

Praktisk regnskapsføring:

Tidspunkt 0:

Ingen spesielle føringer

Tidspunkt +30 dager:

Derivat	Dr	5
---------	----	---

Egenkapital	Cr	5
-------------	----	---

Tidspunkt +60 dager:

Derivat	Dr	5
---------	----	---

Egenkapital	Cr	5
-------------	----	---

Derivat	Cr	10
---------	----	----

Bank	Dr	10
------	----	----

Bank	Dr 690
Resultat	Cr 690

Egenkapital	Dr 10
Resultat	Cr 10

Eksempel: Regnskapsføring av virkelig verdi-sikring

Et foretak utsteder et lån med fast rente. Foretakets policy er å være eksponert for endringer i markedsrenten. For å oppfylle den valgte strategien, inngår foretaket en renteswap, der det mottar fast rente og betaler flytende.

- Sikringskategorien er virkelig verdi-sikring
- Sikringsobjektet er et regnskapsført lån
- Risikoen er endringer i NIBOR
- Sikringsinstrumentet er en renteswap

Eksemplet bygger på følgende forutsetninger:

- Utstedt lån = MNOK 100, løpetid 5 år, fastrente 8 %, årlig rentebetaling
- Renteswap har samme pålydende og samme tidspunkt for rentebetaling som lånet
- Eksemplet ser bort fra skatt

Virkelig verdi på renteswap og regnskapsført verdi på gjeld etter justeringer for endring i virkelig verdi knyttet til den sikrede risiko:

	<u>01.01.2007</u>	<u>30.06.2007</u>	<u>31.12.2007</u>
Utstedt lån	MNOK (100)	MNOK (105)	MNOK (102)
Swap	MNOK 0	MNOK 5	MNOK 2

Teknisk regnskapsføring:

1. januar 2007

Regnskapsføring av utstedt lån

Bank	Dr.	100
Gjeld	Cr.	100

Ingen regnskapsføring av swap, da den hadde verdi null ved inngåelse

30. juni 2007

Resultat	Dr.	5
Gjeld	Cr.	5
Swap	Dr.	5
Resultat	Cr.	5

Nettovirkningen på resultatet er null. Det viser at endringen i virkelig verdi av swapen fullt ut motsvarer endringen i virkelig verdi av lånet for den sikrede risiko.

31.12.2007

Gjeld	Dr.	3
Resultat	Cr.	3
Resultat	Dr.	3
Swap	Cr.	3

Nettovirkningen på resultatet er null. Det viser at endringen i virkelig verdi av swapen fullt ut motsvarer endringen i virkelig verdi av lånet for den sikrede risiko.

Merk at regnskapsført verdi av gjeld i balansen ikke fullt ut vil være den samme som virkelig verdi, men vil gjenspeile endringen i virkelig verdi som følger av endringen i sikret risiko (NIBOR) etter tidspunktet for etableringen av sikringsrelasjonen.